

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства екології
та природних ресурсів України та Національної
академії наук України
від 04.07.2018 р. №303/243

ПЛАН ЗАХОДІВ
щодо впровадження в Україні
Лімського плану дій для програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера»
та її Всесвітньої мережі біосферних резерватів
на період до 2025 року

№ з/п	Основне завдання	Заходи на виконання основного завдання	Відповідальна установа, підрозділ, робоча група	Термін виконання, роки
Стратегічний напрямок заходів А. Всесвітня мережа біосферних резерватів, що складається з ефективно функціонуючих моделей для сталого розвитку				
1.	Участь у розвитку Всесвітньої мережі біосферних резерватів	1.1. Розроблення та реалізація перспективного плану створення в Україні нових біосферних резерватів, у тому числі транскордонних	НК МАБ України, Мінприроди	2019-2025
		1.2. Супровід в Секретаріаті Програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» номінації щодо створення українсько-польського транскордонного біосферного резервату «Розточчя» на базі біосферного резервату «Розточчя» (Україна) і Розточанського	НК МАБ України, Мінприроди	2018-2019

		національного парку з прилеглими територіями (Республіка Польща)		
		1.3. Підготовка номінації щодо створення українсько-румунського транскордонного біосферного резервату в Мармароських горах на базі Карпатського біосферного заповідника, національних природних парків Карпатського, «Верховинський» і «Черемоський» (Україна) та природного парку «Гори Мармарощини» (Румунія)	Мінприроди, НК МАБ України	2019-2020
2.	Впровадження міжнародних вимог та удосконалення національного законодавства з функціонування біосферних резерватів	2.1. Впровадження Севільської стратегії розвитку біосферних резерватів (1995), Памплонських рекомендацій щодо створення та функціонування транскордонних біосферних резерватів (2000) в діяльність українських біосферних резерватів, Стратегії програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» на 2015-2025 роки	НК МАБ України, Мінприроди	2018-2025
		2.2. Розроблення пропозицій з імплементації в Україні законодавчих актів Європейського Союзу в частині збереження та збалансованого використання територій біосферних резерватів	Мінприроди, НК МАБ України	2018-2025
		2.3. Внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів у частині поліпшення збереження та збалансованого природокористування	Мінприроди, НК МАБ України	2019-2025

		2.4. Проведення періодичних оглядів діяльності біосферних резерватів (кожні 10 років). Аналіз звітів діяльності біосферних резерватів та контроль за врахуванням зауважень, що надходять від Секретаріату програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера»	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2025
		2.5. Удосконалення територіальної структури Чорноморського біосферного заповідника	НК МАБ України, Мінприроди, Чорноморський біосферний заповідник	2018-2020
		2.6. Забезпечення відкритості процесів функціонування, управління, контролю і періодичних оглядів діяльності біосферних резерватів	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2025
3.	Розроблення, реалізація та демонстрація в біосферних резерватах програм, проектів і заходів щодо збереження природних і історико-культурних комплексів та об'єктів, сприяння соціально-економічному розвитку регіонів	3.1. Проведення оцінок стану збереження рідкісних та зникаючих видів флори і фауни, рослинних угруповань та природних оселищ на територіях біосферних резерватів з метою вжиття заходів для поліпшення стану збереження і здійснення моніторингу за ними	Мінприроди спільно з НАН України, біосферні резервати	2018-2025
		3.2. Проведення оцінок стану збереження історико-культурних комплексів і об'єктів на територіях біосферних резерватів з метою вжиття заходів для поліпшення стану	Мінприроди, біосферні резервати, за участі обласних	2018-2025

		збереження і здійснення моніторингу за ними (із залученням фахівців)	державних адміністрацій та історико-культурних установ і організацій	
		3.3. Розроблення та здійснення заходів зі збереження, охорони та відновлення/відтворення порушених природних та історико-культурних комплексів і об'єктів у межах біосферних резерватів	Мінприроди, біосферні резервати, за участі обласних державних адміністрацій та історико-культурних установ і організацій	2018-2025
		3.4. Розроблення і реалізація заходів зі збалансованого природокористування в транзитних зонах (зонах антропогенних ландшафтів) біосферних резерватів	Мінприроди, біосферні резервати, за участі обласних державних адміністрацій	2018-2025
		3.5. Розроблення та здійснення заходів з викорінення та/або послаблення негативного впливу агресивних чужорідних видів флори і фауни	Мінприроди спільно з НАН України та НААН	2018-2025
		3.6. Оцінка наслідків зміни клімату на	Мінприроди	2018-2025

		природні комплекси біосферних резерватів та визначення шляхів послаблення їх негативного впливу	спільно з НАН України та НААН	
		3.7. Підвищення ролі біосферних резерватів в соціально-економічному розвитку регіонів, насамперед у сфері туристично-рекреаційної індустрії	Мінприроди, біосферні резервати, за участі обласних державних адміністрацій	2018-2025
		3.8. Розроблення та затвердження науково-методичних рекомендацій з менеджменту, оцінки екосистемних послуг та моніторингу за станом збереження природних та історико-культурних комплексів і об'єктів у межах біосферних резерватів	Мінприроди, біосферні резервати, за участі обласних державних адміністрацій та історико-культурних установ і організацій	2019-2025
4.	Регулярне проведення засідань координаційних рад біосферних резерватів та забезпечення участі у засіданнях координаційних рад транскордонних біосферних резерватів	4.1. Регулярне проведення засідань координаційних рад біосферних резерватів	Біосферні резервати	2018-2025
		4.2. Забезпечення участі українських представників у засіданнях координаційних рад транскордонних біосферних резерватів	Біосферні резервати	2018-2025
		4.3. Укладання угод біосферних резерватів із заінтересованими науковими, освітніми, громадськими та приватними установами,	Біосферні резервати	2018-2025

		організаціями та підприємствами, закордонними біосферними резерватами		
5.	Забезпечення участі територіальних громад у збереженні природних та історико-культурних комплексів і об'єктів та збалансованому природокористуванні на територіях біосферних резерватів	5.1. Залучення територіальних громад до участі в роботі координаційних рад біосферних резерватів та прийняття управлінських рішень	Біосферні резервати	2018-2025
		5.2. Розроблення та реалізація проектів відновлення традиційного невиснажливого природокористування на територіях біосферних резерватів за участі місцевого населення	Біосферні резервати	2018-2025
		5.3. Розроблення та реалізація проектів розвитку екологічного, зеленого та сільського туризму і рекреації на територіях біосферних резерватів за участі місцевого населення	Біосферні резервати	2018-2025
Стратегічний напрямок заходів В. Динамічне і орієнтоване на результат співробітництво і взаємодія в рамках програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та Всесвітньої мережі біосферних резерватів				
6.	Активізація міжнародного співробітництва і взаємодії	6.1. Активізація участі українських частин транскордонних біосферних резерватів у спільному управлінні резерватами	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2019
		6.2. Участь у міжнародних програмах, планах дій і форумах під егідою ЮНЕСКО	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2025

		6.3. Активна участь у регіональних і тематичних мережах біосферних резерватів	НК МАБ України, біосферні резервати	2018-2025
		6.4. Ознайомлення з роботою координаційних рад інших біосферних резерватів, у тому числі закордонних	НК МАБ України, біосферні резервати	2018-2025
Стратегічний напрямок заходів С. Ефективне партнерство і фінансування програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та Всесвітньої мережі біосферних резерватів				
7.	Створення умов для співпраці і партнерства, у тому числі з міжнародними організаціями та фондами	7.1. Подання до ЮНЕСКО проектних пропозицій щодо удосконалення функціонування біосферних резерватів в Україні та в транскордонному контексті	НК МАБ України	2018-2025
		7.2. Створення можливостей для співпраці і партнерства з органами місцевого самоврядування, територіальними громадами, державним та приватним сектором	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2025
		7.3. Створення можливостей для співпраці і партнерства в рамках міжнародних програм, конвенцій/угод, з організаціями і фондами	Мінприроди, НК МАБ України, біосферні резервати	2018-2025
		7.4. Використання можливостей міжнародних проектів для збереження природних і історико-культурних комплексів та об'єктів, забезпечення сталого соціально-економічного	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні	2018-2025

		розвитку в межах біосферних резерватів	резервати	
Стратегічний напрямок заходів D. Комплексні, сучасні, відкриті і прозорі комунікації, обмін інформацією та даними				
8.	Удосконалення системи просвіти та інформування заінтересованих сторін з питань біосферних резерватів	8.1. Удосконалення системи звітності та інформування заінтересованих сторін, громадськості щодо діяльності біосферних резерватів	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2020
		8.2. Створення баз даних експертів (організацій та фахівців) з питань біосферних резерватів	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2019
		8.3. Підготовка та поширення серед населення інформації щодо завдань і функцій біосферних резерватів, а також екосистемних послуг, які вони надають	Біосферні резервати	2018-2025
		8.4. Розроблення програм/проектів щодо поліпшення комунікації, просвіти, участі та підвищення інформованості щодо завдань і функцій біосферних резерватів	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2019-2020
		8.5. Підготовка інформаційних матеріалів і щорічна реалізація заходів з відзначення Міжнародного дня біосферних резерватів (3 листопада)	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2025

	8.6. Проведення семінарів і тренінгів із питань функціонування біосферних резерватів для фахівців, органів влади, місцевих громад, освітніх і громадських організацій, установ природно-заповідного фонду	НК МАБ України, Мінприроди, біосферні резервати	2018-2025
	8.7. Створення та поновлення інформаційно-навчального пакету матеріалів щодо біосферних резерватів	НК МАБ України, біосферні резервати	2019-2025
	8.8. Розроблення та впровадження циклу лекцій з проблематики функціонування біосферних резерватів	НК МАБ України, біосферні резервати	2019-2025
	8.9. Створення веб-сторінок Національного комітету України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та біосферних резерватів із англomовними версіями та аккаунтів у соціальних мережах	НК МАБ України, біосферні резервати	2018-2019
	8.10. Розроблення та використання логотипів біосферних резерватів при підготовці інформаційних матеріалів, виготовленні місцевих товарів та послуг	Біосферні резервати	2018-2025
	8.11. Поширення інформації про результати діяльності біосферних резерватів у державі і за її межами	Біосферні резервати, НК МАБ України, Мінприроди	2019-2025
Стратегічний напрямок заходів Е. Ефективне управління в рамках програми ЮНЕСКО «Людина і			

біосфера» та Всесвітньої мережі біосферних резерватів				
9.	Забезпечення координації роботи біосферних резерватів	9.1. Регулярні засідання Національного комітету України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера»	НК МАБ України	2018-2025
		9.2. Регулярні засідання Сектору природної спадщини Національної комісії України у справах ЮНЕСКО при Мінприроди	Мінприроди	2018-2025
		9.3. Забезпечення участі членів Національної комісії України у справах ЮНЕСКО в її засіданнях	НК МАБ України, Мінприроди	2018-2025
		9.5. Організація підготовки та подання дворічних звітів щодо реалізації Лімського плану дій до Секретаріату програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера»	НК МАБ України	2018-2025
		9.6. Сприяння Національним комітетом України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та Мінприроди налагодженню роботи координаційних рад новостворених біосферних резерватів	НК МАБ України, Мінприроди	2018-2025
10.	Регулярне проведення засідань координаційних рад біосферних резерватів та забезпечення участі у засіданнях координаційних рад транскордонних біосферних резерватів	10.1. Регулярне проведення засідань координаційних рад біосферних резерватів	Біосферні резервати	2018-2025
		10.2. Забезпечення участі українських представників у засіданнях координаційних рад транскордонних біосферних резерватів	Українські частини транскордонних біосферних резерватів	2018-2025
		10.3. Укладання угод біосферних резерватів із	Біосферні	2018-2025

		заінтересованими науковими, освітніми, громадськими та приватними установами, організаціями та підприємствами, закордонними біосферними резерватами	резервати	
11.	Забезпечення участі територіальних громад у збереженні природних та історико-культурних комплексів і об'єктів та збалансованому природокористуванні на територіях біосферних резерватів	10.1. Залучення територіальних громад до участі в роботі координаційних рад біосферних резерватів та прийняття управлінських рішень	Біосферні резервати	2018-2025
		10.2. Розроблення та реалізація проектів відновлення традиційного невиснажливого природокористування на територіях біосферних резерватів за участю місцевого населення	Біосферні резервати	2018-2025
		10.3. Розроблення та реалізація проектів розвитку екологічного, зеленого та сільського туризму і рекреації на територіях біосферних резерватів за участю місцевого населення	Біосферні резервати	2018-2025